

16.06.2022

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	2
Збільшено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями	2
Підвищено облікову ставку НБУ	2
Врегульовано строки подання фінансової звітності під час дії воєнного стану	2
ПДВ	2
Право на податковий кредит, якщо постачальник перейшов на ЄП за ставкою 2%	2
Граничний строк реєстрації податкових накладних за лютий – травень без застосування штрафних санкцій	2
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК	3
Застосування штрафних санкцій за несвоєчасну реєстрацію акцизних накладних в період воєнного стану	3
ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	3
Контроль за трансфертним ціноутворенням в умовах воєнного стану	3
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	4
Припинення виплат мобілізованому працівнику, який загинув	4
Наслідки для роботодавця, який немає можливості своєчасно виплатити заробітну плату з об'єктивних причин	4
ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ	4
Наслідки співпраці з ФОП, який зареєстрований на тимчасово окупованій території	4
Зменшення податкових зобов'язань з ПДВ на підставі первинних документів	5
Громадяни України за кордоном: особливості відкриття та поповнення рахунку в іноземному банку	5

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Збільшено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями

[Постановою НБУ](#) збільшено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями з 90 до 120 календарних днів.

Нові вимоги будуть застосовуватися до операцій резидентів з експорту та імпорту товарів, здійснених із 5 квітня 2022 року. Для операцій, що проводилися до відповідної дати, граничні строки розрахунків становлять 365 днів.

Постанова набрала чинності з 8 червня 2022р.

Підвищено облікову ставку НБУ

[Правління Національного банку України](#) ухвалило рішення з 3 червня 2022р. підвищити облікову ставку до 25% річних.

Новий розмір облікової ставки має вплив, зокрема, на визначення пені у деяких випадках за порушення податкового законодавства.

Врегульовано строки подання фінансової звітності під час дії воєнного стану

[Постановою Кабінету Міністрів України](#) внесено зміни до Порядку подання фінансової звітності.

Зокрема, врегульовано питання щодо строків подання фінансової звітності підприємствами, які під час дії воєнного стану не подали проміжну, річну звітність у передбачені строки.

Отже, такі підприємства мають подати відповідну звітність протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання.

Постанова діє з 14 червня 2022 року.

ПДВ

Право на податковий кредит, якщо постачальник перейшов на ЄП за ставкою 2%

Згідно [повідомлення Державної податкової служби України](#), право на податковий кредит сформований за лютий – травень 2022 року на підставі первинних документів, отриманих від особи, яка на дату першої події операції з постачання товарів/послуг була зареєстрована як платник ПДВ та надалі перейшла на сплату ЄП за ставкою 2 %, зберігається за умови, що ПН/РК, складені за такими операціями, зареєстровані в ЄРПН протягом 60 календарних днів з дня відновлення реєстрації такої особи (постачальника) платником ПДВ.

Тому коригувати (зменшувати) податковий кредит за звітні періоди лютий – травень 2022 року, який сформований на підставі первинних документів та який станом на 15 липня 2022 року не підтверджений зареєстрованими ПН/РК в ЄРПН у зв'язку з тим, що постачальник перейшов на сплату ЄП за ставкою 2 % не потрібно.

Граничний строк реєстрації податкових накладних за лютий – травень без застосування штрафних санкцій

[Міністерство фінансів України надало роз'яснення](#), що Законом №2260 для платників податку на додану вартість, які мають можливість виконувати свої податкові обов'язки, встановлюються нові строки виконання тих податкових обов'язків, які за загальними правилами повинні були виконані у лютому – травні 2022 року, зокрема, реєстрація ПН/РК в ЄРПН.

Платники ПДВ зобов'язані до 15 липня 2022 року зареєструвати в ЄРПН ПН/РК, складені за операціями з постачання товарів/послуг здійсненими протягом лютого-травня 2022 року.

Фінансова відповідальність буде застосовуватись до платників податків, які мали можливість, але не виконали у строки встановлені Законом №2260 свої податкові обов'язки, строк виконання яких за загальними правилами припадав на податкові періоди лютий-травень 2022 року, зокрема, за не реєстрацію до 15 липня 2022 року ПН/РК в ЄРПН.

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Застосування штрафних санкцій за несвоєчасну реєстрацію акцизних накладних в період воєнного стану

[Державна податкова служба України зазначає](#), що штрафи за порушення граничних термінів реєстрації акцизних накладних/розрахунків коригування, вчинені під час дії воєнного стану, не застосовують у разі відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок із обов'язковим виконанням такого обов'язку протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

При чому, порядок підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків своїх податкових обов'язків повинне затвердити Міністерство фінансів України.

ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Контроль за трансфертним ціноутворенням в умовах воєнного стану

[Державна податкова служба України інформує](#) платників податків про права та обов'язки з питань контролю за трансфертним ціноутворенням та нагадує про види звітності і строки її подання:

1. Звіт про контрольовані операції та Повідомлення про участь у міжнародній групі компаній - строк подання звіту за 2021 рік спливає до 1 жовтня 2022 року;
2. Документація з трансфертного ціноутворення (локальний файл) - на запит ДПС протягом 30 календарних днів з дня отримання запиту;
3. Глобальна документація (майстер-файл) - вперше застосовуються щодо фінансового року, який закінчується у 2021 році, подається на запит ДПС протягом 90 календарних днів з дня отримання запиту, але ДПС має право запитати майстер-файл не раніше 12 і не пізніше 36 місяців з дати закінчення фінансового року, встановленого міжнародною групою компаній, до якої належить такий платник податків, а у разі відсутності відомостей про встановлений міжнародною групою компаній фінансовий рік - не раніше 12 місяців і не пізніше 36 місяців після закінчення звітного року;
4. Звіт у розрізі країн міжнародної групи компаній - вперше застосовується щодо фінансового року, який закінчується у 2021 році, але не раніше ніж у рік, в якому компетентними органами укладено багатосторонню угоду про автоматичний обмін міждержавними звітами.

Строки давності в частині контролю за трансфертним ціноутворенням зупинені з 18.03.2020р.

По перевірках, які завершено, терміни надання заперечень до акту перевірок та оскарження прийнятих податкових повідомлень рішень також призупиняються на період воєнного стану в Україні.

При цьому по зупинених перевірках з питань дотримання принципу «витягнутої руки» терміни проведення таких перевірок теж призупиняються.

При формуванні звітності з питань ТЦ необхідно врахувати, що після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України платники податку, які використовували особливості оподаткування щодо сплати ЄП за ставкою 2%, з першого дня місяця, наступного за місяцем його припинення або скасування, втрачають право на використання особливостей такого оподаткування і автоматично вважаються такими, що застосовують систему оподаткування, на якій перебували до обрання зазначених особливостей оподаткування.

З метою визначення відповідності «вартісним» критеріям віднесення операцій до контрольованих, обсяг річного доходу платника податків обраховується від будь-якої діяльності за весь звітний рік, у тому числі з урахуванням вищевказаних особливостей оподаткування (сплати ЄП за ставкою 2%).

У той же час, проведені платником податку під час перебування на сплаті ЄП 2% операції не враховуються при визначенні критерію КО в розмірі 10 млн грн у разі, якщо вони не впливають на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Припинення виплат мобілізованому працівнику, який загинув

[Державна служба України з питань праці нагадує](#), що відповідно до ст.119 КЗпПУ, за мобілізованим працівником, під час дії особливого періоду, на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток.

Відповідно до ст.24 ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу» загиблий (померлий) військовослужбовець виключається із списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) з наступного після загибелі (смерті) дня, військовослужбовець, визнаний у встановленому законом порядку безвісно відсутнім або оголошений померлим, - з дня набрання законної сили рішенням суду.

Таким чином, виплата середнього заробітку припиняється з наступного дня після загибелі мобілізованого працівника.

Наслідки для роботодавця, який немає можливості своєчасно виплатити заробітну плату з об'єктивних причин

[За інформацією Державної служби України з питань праці](#), роботодавець звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання щодо строків оплати праці, якщо доведе, що це порушення сталося внаслідок ведення бойових дій або дії інших обставин непереборної сили.

Водночас, звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці не звільняє його від обов'язку виплати заробітної плати.

Отже, у разі неможливості своєчасної виплати заробітної плати внаслідок ведення бойових дій, строк виплати заробітної плати може бути відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Наслідки співпраці з ФОП, який зареєстрований на тимчасово окупованій території

Для цілей ПКУ, тимчасово окупована територія (далі – ТОТ) – це територія окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей, визначена відповідно до Постанови Верховної Ради України "Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл

Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями", на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження. Перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, визначається Кабінетом Міністрів України (п.38.1 підрозд.10 розд.ХХ ПКУ).

Перевірити цей перелік можна за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1085-2014-%D1%80#Text>.

Тому, якщо Підприємство має намір співпрацювати з ФОП, місце реєстрації якого ТОТ (згідно відомостей, які містяться в ЄДР), слід врахувати наступні **наслідки** такої **співпраці**:

1. під час нарахування (виплати) ФОП зареєстрованих на ТОТ Підприємство зобов'язане **утримати ПДФО і ВЗ** (пп.38.9 підрозд.10 розд.ХХ ПКУ);

2. **правочин**, стороною якого є суб'єкт господарювання, місцезнаходженням (місцем проживання) якого є тимчасово окупована територія, є **нікчемним** (абз.2 ч.2 ст.13 Закону України Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України від 15.04.2014р. №1207-VII). Як наслідок, у Підприємства знімуть з витрат вартість придбаних товарів/послуг за таким договором;

3. **переказ коштів** між ТОТ та іншою територією України **забороняється** (п.6 ст.13 Закону №1207). На практиці, ця заборона діє лише у випадку, коли рахунок ФОП переведено на розрахунки в рублях. Тоді банк не пропустить такий платіж.

Зменшення податкових зобов'язань з ПДВ на підставі первинних документів

Відповідно до п.32² підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ тимчасово, за податкові періоди лютий, березень, квітень, травень 2022 року за операціями з **придбання** товарів/послуг, за якими в ЄРПН постачальниками не зареєстровано податкові накладні та/або розрахунки коригування до них, платники податку:

1. включають до складу **податкового кредиту** звітного (податкового) періоду суми податку на додану вартість, сплачені (нараховані) у складі вартості придбаних товарів/послуг, **на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів**, складених (отриманих) платником податку за операціями з придбання товарів/послуг відповідно до Закону № 996;

2. отримувачі послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України, у разі нарахування таким отримувачем послуг податку на додану вартість у складі податкових зобов'язань, визначених у податковій декларації за відповідний звітний (податковий) період, такі платники податку мають право на віднесення таких сум податку до податкового кредиту відповідного звітного (податкового) періоду, на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів, складених (отриманих) платником податку за операціями з придбання послуг, відповідно до Закону № 996.

Як бачимо, можливість зменшення продавцем податкових зобов'язань із ПДВ за відсутності реєстрації покупцем зменшувального розрахунка коригування до податкової накладної в ПКУ не передбачена.

Зменшити свої податкові зобов'язання з ПДВ можна лише після реєстрації покупцем зменшувального розрахунка коригування до податкової накладної на підставі пп.192.1.1 ПКУ.

Громадяни України за кордоном: особливості відкриття та поповнення рахунку в іноземному банку

З початку повномасштабної війни в Україні фізичні особи-резиденти нашої країни, які вимушено тимчасово виїхали за її межі, **відкривають банківські рахунки за кордоном**, з різних причин, зокрема, з метою збереження своїх заощаджень.

Неодмінно важливими та актуальними питаннями, з якими стикаються резиденти України, є потреба **поповнення** свого **банківського рахунку**.

У разі поповнення рахунку, відкритого за межами України, коштами **у готівковій формі** в українського громадянина **відсутні (не встановлені законодавством України)**:

1. обов'язки з отримання в Україні спеціального дозволу для відкриття рахунку за кордоном, а також інформування державних органів в Україні про відкриття рахунку в іншій країні, про рух коштів на такому рахунку, тощо.

Звертаємо увагу, що дана теза не поширюється на осіб, які уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та повинні декларувати статки згідно Закону України «Про запобігання корупції», для яких діють дещо інші правила;

2. ліміт суми для поповнення, але при цьому варто зважати, що при перетині українського митного кордону потрібно письмово задекларувати суми готівкових коштів від 10 тис. Євро.

У разі поповнення рахунку, відкритого за межами України, коштами, **перерахованими через українські банки**, так само залишаються дієвими правила, зазначені вище, але з виключенням щодо ліміту. Для таких операцій встановлено **е-ліміт**, в рамках якого фізична особа протягом календарного року може перераховувати з України на закордонні рахунки **до 200 тис. Євро на рік** (на час воєнного стану можуть бути певні додаткові обмеження щодо сум). І це контролюється безпосередньо українськими банками.

Окремо варто звертати увагу на **можливу необхідність оподаткування в Україні** додаткових доходів, отримуваних резидентами України на банківські рахунки за межами України, наприклад, проценти за депозитами, фінансову допомогу від третіх осіб, заробітну плату від інших осіб, тощо.

Саме тому накопичення додаткових надходжень за межами України доцільно додатково аналізувати з урахуванням правил оподаткування в Україні.

ТЕТЯНА ШКАБАРА

Консультант з обліку та оподаткування

KEYNAS GROUP

04119, Україна, м. Київ, вул. Білоруська 36А, оф. 204

Тел: +38 (044) 299 95 06/+38 (044) 299 96 05

Моб.: +38 (098) 393 07 88

tetiana.shkabara@keynas.com

www.keynas.com